

OVERZICHT - Vlaamse hervormingen omtrent de beleidsdomeinen 'tewerkstelling en activering personen met een afstand tot de arbeidsmarkt' binnen het Vlaams regeerakkoord 2014-2019

Annex: Schema beleidswijzigingen

TREDE 6 | Betaald werk

Betaald werk

Leren en werken (Vlaams beleidsdomein Onderwijs en Werk)

Goedgekeurd decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap. Het huidige stelsel 'Leren en werken' is in hervorming naar het stelsel 'duaal leren'. Op 3 juli 2015 keurde de Vlaamse Regering het concept voor 'duaal leren' goed.

De persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT), de voortrajecten en de brugprojecten bevinden zich op trede 4. Arbeidsdeelname (begeleiding alternerend leren) bevindt zich op trede 6.

Dienstencheques (Vlaams beleidsdomein Werk)

Bij de zesde staatshervorming (sinds 1 juli 2014 van kracht) is de bevoegdheid rond dienstencheques overgedragen aan het Vlaamse Gewest:

- Tot 31 december 2015 bleef de RVA het systeem beheren en bleef de bestaande federale regelgeving van kracht.
- Vanaf 1 januari 2016 zijn de Gewesten bevoegd voor de opvolging en uitvoering van de dienstencheques.

Op 18 december 2015 keurde de Vlaamse Regering twee koninklijke besluiten inzake de dienstencheques goed.

RSZ-verminderingen op patronale bijdragen

Bovenop het brutoloon moet de werkgever patronale RSZ-bijdragen betalen. Werkgevers kunnen aanspraak maken op een aantal verminderingen van deze bijdragen.

Met de zesde staatshervorming is Vlaanderen bevoegd geworden voor het doelgroepenbeleid (zie trede 5).

De federale overheid blijft nog steeds bevoegd voor:

- de structurele verminderingen van werkgeversbijdragen aan de RSZ (trede 6);
- de verminderingen van de werkgeversbijdragen aan de RSZ in functie van de kenmerken van de werkgever of in functie van de activiteitssector (trede 6);
- de vermindering van de werknemersbijdragen.

Doelgroepkortingen:

- **Het (geregionaliseerde) Vlaams doelgroepenbeleid (Vlaams beleidsdomein Werk)**

Met de zesde staatshervorming (sinds 1 juli 2014 van kracht) is Vlaanderen bevoegd geworden voor het doelgroepenbeleid.

Op 18 december 2015 keurde de Vlaamse Regering het ontwerpdecreet over het Vlaams doelgroepenbeleid definitief goed.

De maatregelen die zijn opgenomen binnen het Vlaamse doelgroepenbeleid, zijn bedoeld om de tewerkstelling te bevorderen van doelgroepen die, omwille van een specifiek kenmerk als groep, een nadeel op de arbeidsmarkt ondervinden.

De vereenvoudigingen van de doelgroepkortingen is het eerste (het zogenaamde *kwantitatieve*) hoofdstuk van het Vlaamse banenpact¹ (21 oktober 2015).

Op 25 maart 2016 keurde de Vlaamse Regering een uitvoeringsbesluit bij het doelgroeppendecreet van 18 december 2015 principieel goed.

Dit uitvoeringsbesluit bepaalt onder meer dat:

- voor jongeren en oudere werknemers gebruik wordt gemaakt van het systeem van de vermindering van de werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid (een bevoegdheid die met de zesde staatshervorming werd overgedragen naar het Vlaamse Gewest);
- voor personen met een arbeidshandicap de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)² ingezet wordt.

Verwacht wordt dat het definitieve uitvoeringsbesluit er komt tegen mei/juni 2016.

Voor wat de hervorming van de doelgroepkortingen voor jongeren, ouderen en personen met een arbeidsbeperking betreft, wordt gemikt op inwerkingtreding vanaf 1 juli 2016³ (alsook de afschaffing van de Vlaamse tewerkstellingspremie 50+).

- **RSZ-korting langdurige werklozen**

Vanaf 1 januari 2017 worden de (geregionaliseerde) RSZ-kortingen op patronale bijdragen voor de langdurige werklozen (Activa) afgeschaft. De personen die op het moment van de hervorming of de afschaffing in het 'systeem' zitten, blijven er nog in tot eind 2018.

¹ De Vlaamse Regering had bij haar aantreden de sociale partners tot eind maart 2015 de tijd gegeven om met voorstellen te komen rond de nieuwe bevoegdheden en middelen die Vlaanderen er door de zesde staatshervorming heeft bijgekregen. De voorstellen zouden kunnen resulteren in een nieuw banenpact. De Vlaamse sociale partners wilden hun rol ten volle opnemen in het arbeidsmarktbeleid. In oktober 2015 was er finaal toch een akkoord tussen de Vlaamse Regering (minister van Werk) en de sociale partners over de vereenvoudiging en het transparanter maken van de doelgroepkortingen. Dit is het Vlaamse banenpact.

² De VOP kan ook worden ingezet voor doorstroomtrajecten uit collectief maatwerk (zowel doorstroom binnen maatwerkbedrijven als buiten maatwerkbedrijven).

³ Timing is afhankelijk van definitief uitvoeringsbesluit.

Vlaanderen wil deze groep voortaan benaderen via het nieuwe systeem van tijdelijke werkervaring (zie trede 4) om zo hun 'overbrugbare' afstand tot een betaalde job weg te werken⁴.

- **Gesco's (Vlaams beleidsdomein Werk)**

Koninklijk besluit van 28 oktober 1986 tot opzetting van een stelsel van door de Staat gesubsidieerde contractuelen bij sommige plaatselijke besturen.

Door de programmawet van 30 december 1988 ging in 1989 gesco - het stelsel van gesubsidieerde contractuelen - van start (contingentgesco's). De bedoeling was om tal van diverse tewerkstellingsmaatregelen bij gemeenten en OCMW's (BTK, DAC, IBF, ...) ⁵ te vereenvoudigen.

Door het besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 1993 tot veralgemening van het stelsel van gesco's, en het uitvoeringsbesluit van 21 juni 1999, werd het gescostatuuut uitgebreid/veralgemeend tot instellingen van openbaar nut en vzw's met sociaal humanitair doel (projectgesco's).

De Vlaamse Regering heeft in haar regeerakkoord 2014-2019 beslist om het stelsel van de gesco's grondig te hervormen, volgens drie opties: regulariseren, omschakelen naar tijdelijke werkervaring en uitdoven.

- Wat betreft de **contingentgesco's** (bij lokale besturen en OCMW's):
Beslissing van Vlaamse Regering van 27 februari 2015 tot regularisatie van de contingentgesco's vanaf 1 april 2015. Dat betekent dat 95% van de subsidiemiddelen wordt overgeheveld en dat de arbeidsvoorwaarden van de gescowerknemers worden omgezet in gewone arbeidsvoorwaarden.
- Wat betreft de **projectgesco's** (of gesco's van het veralgemeend stelsel):
Beslissing van Vlaamse Regering van 30 oktober 2015 principieel en 18 december 2015 definitief tot regulariseren of uitdoven⁶. Alle gescoprojecten werden toegewezen aan het bevoegde Vlaamse beleidsdomein (waaronder ze ressorteren) waar de beslissing tot uitdoven of regulariseren werd genomen, alsook de startdatum.
 - De uitdoofoperatie startte op 1 januari 2016 en eindigt op 1 april 2016.
 - De regularisatie zal ofwel plaatsvinden op 1 juli 2015, 1 januari 2016 of 1 juli 2016.

Individueel maatwerk (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie)

Conceptnota 'naar een nieuw ondersteuningskader binnen sociale economie', goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 30 oktober 2015.

In het kader van de zesde staatshervorming werd op 1 juli 2014 de beslissing genomen om de SINE-maatregel over te dragen naar het Vlaamse Gewest. Vanaf 1 januari 2015 staat het Vlaamse Gewest in voor de erkenning van sociale inschakelingsbedrijven.

⁴ Dit valt onder het 'kwalitatieve luik' van het Vlaamse banenpact. Maatregelen hierin moeten focussen op het versterken van de individuele werkzoekende en werknemer in zijn arbeidsmarktpositie.

⁵ BTK staat voor 'bijzonder tijdelijk kader', DAC voor 'Derde arbeidscircuit' en IBF voor 'interdepartementaal begrotingsfonds'.

⁶ Uitdoven: door de huidige werknemers bij pensionering of vertrek niet te vervangen.

Het is de bedoeling van de Vlaamse Regering om SINE te hervormen naar 'individueel maatwerk'.

De hervorming en uitdoof van de geregionaliseerde SINE-maatregel naar 'individueel maatwerk' werd voor advies voorgelegd aan de sociale partners binnen VESOC en aan de betrokken stakeholders binnen de commissie sociale economie van de SERV. Per schrijven van 14 december 2015 berichtte de SERV het weliswaar eens te zijn over het principe van individueel maatwerk, conform de sociale inclusiegedachte. De SERV oordeelde echter ook dat het geen onderbouwd advies kan verlenen, gezien een helder beeld over de (cijfermatige) impact van deze invulling van het individueel maatwerk op de bestaande sociale inschakelingseconomie ontbreekt.

Lokale diensteneconomie (LDE)

Besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2007 betreffende de lokale diensteneconomie (met ingang van 1 januari 2008).

Vlaams decreet van 22 november 2013 betreffende de lokale diensteneconomie, ter wijziging van het besluit van 5 oktober 2007.

Uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014, tot uitvoering van het decreet van 22 november 2013.

De nieuwe Vlaamse regelgeving is in voege vanaf 1 april 2015. Er is een gefaseerde overgangsregeling. Vanaf 2019 zal de nieuwe regelgeving op volle kracht zijn.

Collectief maatwerk (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie)

Vlaams decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling voor de tewerkstelling van personen met een arbeidsbeperking.

Uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014, tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013.

De nieuwe Vlaamse regelgeving is in voege vanaf 1 april 2015, met een gefaseerde overgangsregeling. Vanaf 2019 zal de nieuwe regelgeving op volle kracht zijn, onder voorbehoud van schorsing.

Schorsing op 26 januari 2016 door de Raad van State van de uitvoeringsbesluiten van het maatwerkdecreet wegens onwettige overgangsbepalingen en schending van rechtszekerheid van de maatwerkbedrijven. Na de betekening - vanaf 8 februari 2016 - zijn de uitvoeringsbesluiten van het decreet maatwerk niet meer van toepassing. De oude reglementering voor de sociale werkplaatsen treedt automatisch opnieuw in voege, voor de beschutte werkplaatsen behoeft dit nog een herstelwet (omdat de oude reglementering was afgeschaft). Later dit jaar (2016) beoordeelt de Raad Van State het dossier ten gronde. Wanneer de Raad van State de maatwerkbesluiten of onderdelen hiervan zou vernietigen, dan zal die vernietiging een retroactieve weerslag hebben. Dit zou betekenen dat de oude regelgeving vanaf 1 april 2015 moet worden toegepast.

Tijdelijke werkervaring (TWE) / Werkplekleren (Vlaams beleidsdomein Werk)

De hervorming van een nieuw systeem Tijdelijke Werkervaring (TWE) dat vooral langdurige werkzoekenden hun afstand tot de arbeidsmarkt helpt overbruggen, verloopt via twee sporen.

Spoor 1 – hervorming van Werkervaring (WEP+) tot intensief werkplekleren, en als dusdanig te integreren in het nieuwe stelsel van TWE:

- Hervorming van WEP+ werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 28 november 2014.
- WEP+ liep af eind september 2015; er kwamen overgangsmaatregelen vanaf juli 2015 tot en met december 2015.
- Vanaf 1 januari 2016 werd gestart met de ‘Tender Intensief Werkplekleren’ (TIW) 2016-2018 (gelanceerd 10 april 2015). Middels een overheidsopdracht worden partners gezocht voor het opzetten van begeleidingstrajecten voor werkzoekenden naar de arbeidsmarkt voor de periode 2016-2018.

Spoor 2 – naar een ééngemaakt systeem van TWE:

- Via de goedkeuring van de conceptnota ‘Naar een nieuw stelsel van tijdelijke werkervaring’ door de Vlaamse Regering op 30 oktober 2015.
- Hervorming van bestaande maatregelen (WEP+, gesco, PWA, art. 60 §7 en art. 61, IBO, stages) en inpassing binnen TWE.
- Conceptnota van 4 maart 2016 omtrent hervorming van het PWA-stelsel naar een nieuw instrument ‘wijk-werken’ binnen het Vlaamse activeringsbeleid en aldus inpassing binnen TWE.

Het realiseren van een nieuw stelsel TWE maakt onderdeel uit van het kwalitatieve luik van het Vlaams Banenpact (het kwantitatieve luik zijn de drie Vlaamse doelgroepkortingen, cf. supra).

Activiteitencoöperatie (starterslabo) (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie)

Het samenwerkingsakkoord tussen de Staat, de Gewesten en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de sociale economie van 30 mei 2005 had als doelstelling de uitbouw van een activiteitencoöperatie in elke provincie. In Vlaanderen zijn er **vijf (provinciale) activiteitencoöperaties** actief, Starterslabo genoemd.

In het ondersteuningsdecreet (op vlak van sociale economie en stimulering van maatschappelijk verantwoord ondernemen) van 17 februari 2012 worden de activiteitencoöperaties gedefinieerd als sociale economieondernemingen.

In uitvoering van het ondersteuningsdecreet van 17 februari 2012 keurde de Vlaamse Regering op 9 mei 2014 het besluit, met de regels voor ondersteuning van de Starterslabo's, definitief goed.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2014 trad in werking op 1 oktober 2014. Het creëerde meer rechtszekerheid wat betreft de financiering van de werking van de activiteitencoöperaties.

Leren en werken (Vlaams beleidsdomein Onderwijs) naar nieuw concept 'duaal leren' (Vlaams beleidsdomein Onderwijs en Werk)

Goedgekeurd decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.

Het stelsel 'leren en werken' bestaat uit drie systemen met daarbinnen vier 'leren en werken'-trajecten. De persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT), de voortrajecten en de brugprojecten bevinden zich op trede 4. Arbeidsdeelname (begeleiding alternerend leren) bevindt zich op trede 6.

Het huidige stelsel 'leren en werken' is in hervorming naar het stelsel 'duaal leren'. Op 3 juli 2015 keurde de Vlaamse Regering het concept voor 'duaal leren' goed.

Van september 2015 tot september 2017 lopen (ESF-⁷)proefprojecten om zo het nieuwe stelsel 'duaal leren en werken' verder vorm te geven. Ondertussen lopen de huidige stelsels leren en werken (deeltijds onderwijs en de leertijd) verder.

Doorstroom uit Arbeidszorg (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG))

Goedkeuring door de Vlaamse Regering op 14 juni 2013 van de conceptnota W² 'van Arbeidszorg naar een geïntegreerd beleidskader'.

Op 23 april 2014 keurde het Vlaams Parlement het decreet Werk- en Zorgtrajecten goed. De uitvoeringsbesluiten zijn allicht pas voor de volgende Vlaamse Regering.

In het decreet 'Werk- en Zorgtrajecten' worden (op trede 4) twee werk- en zorgtrajecten voorzien:

- de tijdelijke activeringstrajecten (voorloper was de DAZ (doorstroom uit arbeidszorg)):
 - o die voorbereiden op betaalde beroepsarbeid;
 - o minimaal drie en maximaal 18 maanden.

- de trajecten maatschappelijke oriëntatie:
 - o voor zij die voorlopig niet of niet meer in staat zijn om - op korte of middellange termijn - betaalde arbeid te verrichten;
 - o in gezamenlijk overleg toe te leiden naar de voor hen meest optimale participatie aan onze maatschappij;
 - o maximaal zes maanden.

Daarnaast is er ook nog het aanbod van arbeidsmatige activiteiten (op trede 3, cf. supra).

⁷ Europees Sociaal Fonds

Arbeidszorg (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG))

Goedkeuring door de Vlaamse Regering op 14 juni 2013 van de conceptnota W² 'van Arbeidszorg naar een geïntegreerd beleidskader'.

Op 23 april 2014 keurde het Vlaams Parlement het decreet Werk- en Zorgtrajecten goed. De uitvoeringsbesluiten zijn allicht pas voor de volgende Vlaamse Regering.

In het decreet 'Werk- en Zorgtrajecten' wordt een aanbod van arbeidsmatige activiteiten voorzien (op trede 3), daarnaast ook twee werk- en zorgtrajecten (op trede 4, cf. infra).